

Diverses raons, i de naturalesa diversa, ens han portat a organitzar aquest curs. Per una banda, les comarques de Girona (de manera especial l'àrea del Montseny, Guillerries i plana de la comarca de La Selva) disposen d'una de les concentracions balneàries i de plantes embotelladores d'aigües minerals més importants de la Península Ibèrica; i, per l'altra, una de les línies estratègiques de la Universitat de Girona és la recerca sobre aigua i turisme. La temàtica del curs que es proposa està estretament lligada a una cosa i altra. El curs pretén donar a conèixer el passat i el present del món balneari a Catalunya i a Espanya, prioritzant les perspectives comparades i interdisciplinàries. Es tractaran temàtiques com ara: l'ús històric de les aigües termals, l'arquitectura balneària dels segles XIX i XX; els balnearis com a espais de creació literària; l'explotació econòmica de les aigües minerals; els aspectes mèdics i sanitaris; els banys de mar; la contribució dels balnearis a la consolidació de la pràctica social de l'estiueig entre les classes benestants en el pas del segle XIX al XX; i la pràctica del turisme de salut a l'actualitat. En definitiva, l'objectiu final del curs és donar pautes per entendre la complexa evolució de l'"univers balneari", des de la seva "època daurada" a la crisi dels anys 60-70 del segle passat, amb especial èmfasi en la seva revalorització en temps més recents, amb la voluntat de plantejar els seus reptes de futur.

És un honor i un plaer, per a la Universitat de Girona, que el curs hagi suscitat l'interès de la Xarxa d'Universitats Lectors. La coincidència feliç del Plenari d'aquesta Xarxa que es durà a terme a la UdG amb les dates del curs ha fet possible la seva col·laboració i implicació activa en l'organització. L'objectiu de l'esmentada Xarxa és promoure la lectura i la cultura literària a les universitats. Estem convençuts que aquests dies d'estiu també serviran per reflexionar sobre els estrets lligams existents entre el món dels balnearis i el de la creació i la cultura literària contemporànies.

Dr. Joaquim M. Puigvert i Solà

Director de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural
Vicerector de Relacions Institucionals, Societat i Cultura
Universitat de Girona

A qui s'adreça

Estudiants de grau i llicenciatura (Història, Història de l'Art, Geografia, Filologies, Medicina, Infermeria, Turisme, Antropologia...).
Doctorands.

Professionals de la salut

Professionals del sector turístic balneari.

Membres de la Xarxa d'Universitats Lectors

Programa

● Divendres 13 de juliol SANT FELIU DE GUÍXOLS (MUSEU D'HISTÒRIA)

Tarda:

17.00 h. "Els balnearis catalans en el context peninsular". Ponència inaugural a càrrec de Mercè Tatjer, catedràtica de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona.

18.15 h. Pausa-cafè

18.45 h. "De Cauterets a Davos: els balnearis com a espais de creació literària", a càrrec de Margarida Casacuberta, professora Titular d'Història de la Literatura Catalana de la UdG.

19.45 h a 20.30h. Debat

● Dissabte 14 de juliol RUTA HISTÒRICA I LITERÀRIA PER LES VILES BALNEÀRIES DE LA COMARCA DE LA SELVA

Matí:

Caldes de Malavella

9.30 h. Visita a les **Termes Romanes** de Caldes de Malavella, a càrrec de Josep Mª Nolla, catedràtic d'Història Antiga de la UdG.

10.30 h. **Balneari Prats**: "L'Arquitectura balneària a Catalunya en el pas del s.XIX al XX", a càrrec de Raquel Lacuesta, doctora en Història de l'Art. Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

12.00 h. **Balneari Vichy Catalan**: "L'aigua mineral natural envasada a Catalunya: del balneari a la botiga", a càrrec d'Àlex Nobajas, professor de Geografia a la University of Leicester.

12.45 h. "Petjades literàries dels balnearis de Caldes de Malavella", a càrrec de Mariàngela Vilallonga, directora de la Càtedra Mª Àngels Anglada de Patrimoni Literari de la UdG i vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Catalans.

Santa Coloma de Farners

13.30 h. **Balneari Termes Orion**: "El poeta Joan Vinyoli i el paisatge de Santa Coloma", a càrrec de Josep Solà, IES Salvador Espriu i biògraf del poeta Joan Vinyoli.

14.30 h. Dinar

Tarda:

Sant Hilari Sacalm

17.00 h. **Balneari de la Font Vella** "Petjades literàries de les fonts de Sant Hilari Sacalm", a càrrec de Narcís Figueras, professor de Filologia Catalana de la Universitat Oberta de Catalunya i director del Patronat Francesc Eiximenis.

18.00 h. **Centre d'Innovació de l'Aigua, la Natura i la Salut**: "Les colònies d'estiuejants de la Catalunya Interior, en el pas del s.XIX al XX: economia, societat, cultura i política", a càrrec de Joaquim M. Puigvert, professor titular d'Història Contemporània i director de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural de la UdG.

18.45 h. Debat

19.30 h. Fi de la jornada

● Diumenge 15 de juliol SANT FELIU DE GUÍXOLS (Museu d'Història)

9.30 h. "Els Metges de Banys i la gestió balneària. El cas de Caldes de Montbui", a càrrec de Jerónimo Bouza, doctor en Antropologia.

10.15 h. "Salut i Banys de Mar. Els orígens del turisme a la Costa Brava", a càrrec de Sílvia Alemany, llicenciada en Història i directora del Museu d'Història-Espai del Metge i de la Salut Rural de Sant Feliu de Guíxols i Laura Francès, llicenciada en Història de l'Art, Tècnica de l'Espai del Metge i de la Salut Rural i Tècnica de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut de la Universitat de Girona.

11.00 h. Pausa-Cafè

11.30 h. "Diversitat i integració: l'espai balneari a Espanya (segles XIX-XX)", a càrrec de Juan Antonio Rodríguez Sanchez, professor Titular d'Història de la Ciència de la Universitat de Salamanca.

12.15 h. "Els balnearis de Galícia en el context espanyol: economia, política i societat. (1700-2010)", a càrrec de Luis Alonso Álvarez, catedràtic d'Història i Institucions Econòmiques de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universidad d'A Coruña.

13.00 h. Debat

13.30 h. Taula rodona sobre "Els balnearis i el turisme de salut: present i perspectives de futur". Moderador: Jose Antonio Donaïre, director de l'Institut Superior d'Estudis Turístics de la UdG, amb la participació d'Ignasi Avilés, gerent de Termes Orion, Joaquim Arnó, alcalde de Caldes d'Estrac i president del Consorci de Viles Termals de Catalunya, i Xavier Clos, director mèdic del Balneari Font Vella.

14.30 h. Dinar de Cloenda

Experts convidats que participaran en els debats:

Horacio Capel Sáez, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona.

Fernando De Terán Troyano, arquitecte, urbanista i membre de la Real Academia de Belles Artes de San Fernando i catedràtic d'Urbanisme i Ordenació del territori de la Universidad Politécnica de Madrid.

Josep Gestí, doctor en Biologia i coordinador del projecte "Selwa, un compromís amb l'aigua"

Dolors Juvinyà, directora de la Càtedra de Promoció de la Salut de la UdG

Eloy Martos, president de la Xarxa d'Universitats Lectors

Francesc Nadal, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona

Manuel Poch Espallargas, catedràtic d'Enginyeria Química i coordinador científic del Campus Euromediterrani del Turisme i l'Aigua a la Universitat de Girona.

Anna Mª Ribas Palom, professora titular de Geografia Humana de la Universitat de Girona.

Àngels Solà, professora titular d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

Joan Vicente Rufi, professor titular de Geografia Humana de la Universitat de Girona.

Alfons Zarzoso, conservador del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya i professor d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Sistema d'avaluació: Un 80 % d'assistència de totes les classes.

*Consulta l'equivalència amb crèdits de lliure elecció a www.fundacioudg.org

Coordinació del curs:

Dr. Joaquim M. Puigvert Solà

Director de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural.

Sra. Sílvia Alemany Nadal

Directora del Museu d'Història-Espai del Metge i de la Salut Rural.

Preu de la matrícula: 50€

Inscripció membres de la Xarxa d'Universitats Lectors:

Secretaria del Vicerectorat de Relacions Institucionals, Societat i Cultura de la Universitat de Girona

vr.societat.udg.edu · Tel. 972 41 80 42

Informació i matrícules (per a estudiants i professionals):

Dates: del 7 de maig fins el 12 de juny de 2012

Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació

Edifici Mercadal. Pl. Jordi de Sant Jordi, 1 17001 Girona. T. 972 210 299

Info.fundacioif@udg.edu

www.fundacioudg.org

Organitza:

Universitat de Girona

Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural

CAMPUS EUROMEDITERRANI DEL TURISME I L'AIGUA
CAMPUS D'EXCEL·LENCIA INTERNACIONAL

Espai del Metge i de la Salut Rural

FUNDACIÓ UNIVERSITAT DE GIRONA: INNOVACIÓ I FORMACIÓ

REDE DE UNIVERSIDADES LECTORAS
REDE DE UNIVERSIDADES LECTORAS
XARXA D'UNIVERSITATS LECTORAS

Col·laboren:

Universitat de Girona

IV CURSO DE VERANO DE LA CÁTEDRA MARTÍ CASALS DE MEDICINA Y SALUD EN EL ÁMBITO RURAL

SALUD Y AGUA.
BALNEARIOS Y BAÑOS DE MAR

13, 14 Y 15 JULIO 2012

Sant Feliu de Guíxols, Caldes de Malavella, Santa Coloma de Farners, Sant Hilari Sacalm

